

APSTIPRINĀTS
Biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs”
biedru sapulces 2020. gada 12. jūnija sēdē, prot. Nr. 2
(Spēkā no 2020. gada 17. jūnija)

Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja

„Transportlīdzekļu tehnisko ekspertīžu metodika”

Izdota saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku
civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma
44. panta otrās daļas 7. punktu un
biedrības „Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju birojs”
statūtu 4.10.17. apakšpunktu

**Rīga
2020**

Saturs

1. Vispārīgie jautājumi	4
2. Transportlīdzekļa apskate un fotografēšana	5
3. Zaudējumu aprēķinam nepieciešamie dati	6
4. Datorizētās zaudējumu aprēķina metodes	8
5. Nedatorizētās zaudējumu aprēķina metodes	10
6. Remonta tāmju izvērtēšana un saskaņošana.....	12
7. Transportlīdzekļa vērtības pirms ceļu satiksmes negadījuma noteikšana.....	13
8. Transportlīdzekļa atlieku tirgus vērtības noteikšana	16
9. Tehnisko ekspertīžu izmantošana.....	16
10. Transportlīdzekļu bojājumu atbilstības izvērtējums CSNg apstākļiem	17
11. Noslēguma jautājumi.....	17
Pielikumi:	
<u>1.</u> Eksploatācijas nolietojuma un eksploatācijas nolietojuma koeficienta noteikšana vieglajiem transportlīdzekļiem	18
<u>2.</u> Eksploatācijas nolietojuma un eksploatācijas nolietojuma koeficienta noteikšana kravas transportlīdzekļiem, autobusiem, motocikliem (t.sk. tricikliem, kvadricikliem, sniega motocikliem)	19
<u>3.</u> Eksploatācijas nolietojuma un eksploatācijas nolietojuma koeficienta noteikšana mopēdiem	20
<u>4.</u> Transportlīdzekļa vērtības korekcija vieglajiem transportlīdzekļiem	21
<u>5.</u> Vieglo transportlīdzekļu sākuma vērtības samazinājums	22
<u>6.</u> Kravas transportlīdzekļu (līdz 2,0 t, 7,5 t un virs 7,5 t) sākuma vērtības samazinājums	23
<u>7.</u> Vilcēju un speciālo kravas transportlīdzekļu sākuma vērtības samazinājums	24
<u>8.</u> Autobusu (līdz 16 pasažieru vietām), pilsētas un tālsatiksmes autobusu sākuma vērtības samazinājums	25
<u>9.</u> Motociklu (t.sk. triciklu, kvadriciklu, sniega motociklu) sākuma vērtības samazinājums	26
<u>10.</u> Kravas transportlīdzekļu piekabju un puspiekabju sākuma vērtības samazinājums	27

11. Mopēdu sākuma vērtības samazinājums	28
12. Transportlīdzekļa vērtības procentuālais samazinājums uz CSNg dienu.....	29
13. Transportlīdzekļa vērtību palielinošie faktori	30
14. Transportlīdzekļa vērtību samazinošie faktori	31
15. Transportlīdzekļa gāzes iekārtas ekspluatācijas nolietojums un vērtības procentuālais samazinājums atkarībā no ekspluatācijas ilguma	32
16. Transportlīdzekļu riepu nolietojums atbilstoši nodilumam ekspluatācijas laikā	33
17. Kravas transportlīdzekļu tentu un piekabju tentu nolietojums atbilstoši ekspluatācijas ilgumam.....	34
18. Transportlīdzekļu audio, video, informācijas, multimediju un navigācijas iekārtas nolietojums atbilstoši ekspluatācijas ilgumam	35
19. Pretkorozijas apstrādes, papilddarbu un palīgdarbu darbietilpība un materiālu izdevumi....	36
20. Zaudējumu apmēra noteikšana detaļām ar iepriekšējiem bojājumiem (eksperta aprēķinā vai remonta tāmē).....	37

1. Vispārīgie jautājumi

1.1. Latvijas Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja (turpmāk - LTAB) „Transportlīdzekļu tehnisko ekspertīžu metodika” (turpmāk - metodika) nosaka sauszemes mehānisko transportlīdzekļu (vieglo, kravas transportlīdzekļu, piekabju, autobusu, motociklu, mopēdu, triciklu, kvadriciklu, sniega motociklu, trolejbusu, tramvaju, traktortehnikas (tai skaitā speciālās traktortehnikas)) (turpmāk - transportlīdzekļi) zaudējumu aprēķina, remonta tāmes izvērtēšanas un saskaņošanas, bojājumu atbilstības izvērtējuma atbilstoši ceļu satiksmes negadījuma (turpmāk - CSNg) apstākļiem un transportlīdzekļu vērtības pirms CSNg un atlieku vērtības noteikšanas kārtību sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātajā apdrošināšanā, kā arī tehnisko ekspertīžu izmantošanu.

1.2. Atbilstoši spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem un izmantojot šo metodiku sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas tehniskais eksperts (turpmāk – eksperts) veic ekspertīzi, un persona, kuru eksperts saskaņā ar Sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligātās apdrošināšanas likuma (turpmāk – Likums) 37. panta trešo daļu piesaista tehniskās ekspertīzes veikšanas procesā (turpmāk - eksperta palīgs), iesaistās tehniskās ekspertīzes procesā.

1.3. Metodiku izmanto:

1.3.1. eksperts (persona, kura saskaņā ar normatīvajiem aktiem saņēmusi LTAB profesionālās kvalifikācijas sertifikātu tehnisko ekspertīžu veikšanai):

1.3.1.1. veicot transportlīdzekļa apskati un fotografēšanu;

1.3.1.2. veicot CSNg bojāta transportlīdzekļa zaudējumu aprēķinu;

1.3.1.3. nosakot transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg;

1.3.1.4. sniedzot atzinumu par transportlīdzekļa remonta tehnisko neiespējamību vai ekonomisko nepamatotību;

1.3.1.5. nosakot CSNg bojā gājuša transportlīdzekļa atlieku vērtību;

1.3.1.6. sniedzot atzinumu par transportlīdzekļa remonta ekonomisko pamatotību, pirms transportlīdzekli remontē ar apdrošinātāju vai LTAB saskaņotā remonta uzņēmumā;

1.3.1.7. izvērtējot ārvalsts kompetentas personas sagatavoto transportlīdzekļa zaudējumu novērtēšanas dokumentāciju, ja ārvalstī reģistrēts transportlīdzeklis bijis iesaistīts CSNg Latvijas Republikā;

1.3.1.8. izvērtējot CSNg iesaistīto transportlīdzekļu bojājumu atbilstību CSNg apstākļiem;

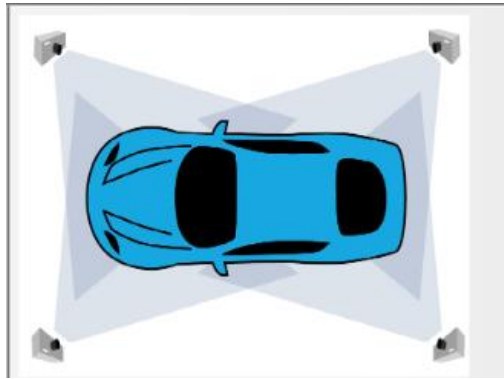
1.3.2. eksperta palīgs (persona, kuru eksperts saskaņā ar Likuma 37.panta trešo daļu drīkst piesaistīt tehniskās ekspertīzes veikšanas procesā un par kuras rīcību tas atbild) - veicot transportlīdzekļa apskati un fotografēšanu;

1.3.3. apdrošinātāji un LTAB, izmantojot tehniskās ekspertīzes zaudējumu regulēšanā.

2. Transportlīdzekļa apskate un fotografēšana

Eksperts vai eksperta palīgs, nodrošinot transportlīdzekļa fotografēšanu vai videofilmēšanu apskates laikā, papildus normatīvajos aktos noteiktajam ievēro šādus nosacījumus:

2.1. transportlīdzekļa fotografēšana jāsāk ar vismaz divām diagonāles fotogrāfijām (kopskatiem), lai divās fotogrāfijās būtu redzams viss transportlīdzekļa perimetrs (vienā fotogrāfijā, vienlaicīgi, būtu redzams viens transportlīdzekļa sāns un priekšdaļa, un otrajā fotogrāfijā transportlīdzekļa otrs sāns un aizmugures daļa);

2.2. vismaz vienā fotogrāfijā skaidri redzama transportlīdzekļa valsts reģistrācijas numura zīme;

2.3. transportlīdzekļa bojātajām daļām ir jābūt nofotografētām detalizēti (t.i., jābūt redzamām visām sadursmes atstātajām pēdām – skrāpējumiem, lūzumiem, deformācijām utt.);

2.4. fotogrāfijā jābūt redzamai transportlīdzekļa tehniskās apskates uzlīmei un/ vai transportlīdzekļa VIN numuram;

2.5. ja tas ir tehniski iespējams, vismaz vienā fotogrāfijā jānofiksē transportlīdzekļa nobraukums.

2.6. ja transportlīdzeklī ir būtiski bojājumi, tad vienā vai vairākās fotogrāfijās jānofiksē transportlīdzekļa salons;

2.7. jābūt nofotografētiem bojājumiem (ja tādi ir), kas nav saistīti ar konkrēto CSNg (skrāpējumi, deformācijas, korozija utt.);

2.8. veicot fotografēšanu, nepieciešamības gadījumā, ja jānosaka bojājuma augstums, transportlīdzeklī bojājumu vietā ir jāpieliek mēroga lineāls. Mēroga lineāls pie transportlīdzekļa jānovieto tā, lai fotografējot būtu redzams arī lineāla 0 (nulles) punkts. Mēroga lineālam jābūt novietotam perpendikulāri pret fotokameru un transportlīdzekļa plakni, kurā atrodas transportlīdzekļa bojājumi (sānu, priekšu vai aizmuguri).

3. Zaudējumu aprēķinam nepieciešamie dati

3.1. Zaudējumu aprēķinam ir nepieciešami šādi dati:

3.1.1. transportlīdzekļa ekspluatācijas ilgums gados un mēnešos (ja mēnešus iespējams konstatēt) uz CSNg brīdi, ko nosaka, pamatojoties uz transportlīdzekļa izlaiduma gadu un mēnesi (ja mēnesi iespējams konstatēt), kāds norādīts:

3.1.1.1. transportlīdzekļa reģistrācijas dokumentos, ja transportlīdzeklis reģistrēts, vai

3.1.1.2. dokumentos, kas nepieciešami transportlīdzekļa reģistrācijai saskaņā ar Ceļu satiksmes likumu, ja transportlīdzeklis vēl nav reģistrēts, vai

3.1.1.3. transportlīdzekļa rūpnīcas izgatavotāja (turpmāk – izgatavotājs) piešķirtā transportlīdzekļa identifikācijas numurā (VIN), ja transportlīdzekļa ekspluatācijas ilgumu nav iespējams noteikt saskaņā ar metodikas 3.1.1.1. un 3.1.1.2. apakšpunktu.

3.1.2. transportlīdzekļa nobraukums (km) no ekspluatācijas sākuma, ko nosaka:

3.1.2.1. nolasot no tehniskā kārtībā esoša odometra, vai;

3.1.2.2. pēc transportlīdzeklim reglamentēto apkopju uzskaites servisa grāmatiņas ierakstiem, vai

3.1.2.3. pēc Ceļu satiksmes drošības direkcijas fiksētā nobraukuma transportlīdzekļa ikgadējās tehniskās apskates dokumentā, vai

3.1.2.4. transportlīdzekļa vēstures pārbaudes portālos esošās informācijas, nepieciešamības gadījumā, transportlīdzekļa nobraukumu koriģējot, vai

3.1.2.5. pēc normatīvā nobraukuma atbilstoši transportlīdzekļa ekspluatācijas ilgumam saskaņā ar metodikas 1., 2. un 3.pielikumu, ja, izmantojot 3.1.2.1., 3.1.2.2., 3.1.2.3. vai 3.1.2.4. apakšpunktā minētās metodes, nav iespējams iegūt ticamus datus par transportlīdzekļa faktisko nobraukumu, vai

3.1.2.6. nepieciešamības gadījumā nolasot elektronisko informāciju par faktisko nobraukumu no transportlīdzekļa elektroniskās vadības sistēmas (vadības bloki), ja transportlīdzekļa nobraukumu nav iespējams noteikt saskaņā ar metodikas 3.1.2.1., 3.1.2.2., 3.1.2.3. vai 3.1.2.4. apakšpunktā norādīto metodi.

3.1.3. ekspluatācijas nolietojums (%), kuru nosaka:

3.1.3.1. vieglajiem transportlīdzekļiem atbilstoši ekspluatācijas ilgumam saskaņā ar metodikas 1.pielikumu;

3.1.3.2. kravas transportlīdzekļiem, autobusiem, motocikliem, tricikliem, kvadricikliem un sniega motocikliem atbilstoši ekspluatācijas ilgumam saskaņā ar metodikas 2.pielikumu;

3.1.3.3. mopēdiem atbilstoši ekspluatācijas ilgumam saskaņā ar metodikas 3.pielikumu;

3.1.3.4. puspiekabēm atbilstoši ekspluatācijas ilgumam un tehniskajam stāvoklim saskaņā ar metodikas 2.pielikumu;

3.1.3.5. atsevišķi šādos gadījumos:

a) transportlīdzekļu riepām atbilstoši nodilumam saskaņā ar metodikas 16.pielikumu;

b) transportlīdzekļu tentiem saskaņā ar metodikas 17.pielikumu;

c) transportlīdzekļu audio, video, informācijas, multimediju un navigācijas iekārtām saskaņā ar metodikas 18.pielikumu;

d) transportlīdzeklim uzstādītajai gāzes iekārtai, kas reģistrēta atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ko šādā gadījumā uzskata kā neatņemamu transportlīdzekļa sastāvdaļu, saskaņā ar metodikas 15.pielikumu;

3.1.3.6. gadījumos, kad individuālo nolietojumu, piemērojot metodikas 3.1.3.5. apakšpunktu, nav iespējams noteikt, tad piemēro transportlīdzeklim noteikto ekspluatācijas nolietojumu atbilstoši metodikas 3.1.3.1. vai 3.1.3.2. apakšpunktam.

3.2. Metodikas 3.1.3.punktā noteikto ekspluatācijas nolietojumu (%) nepiemēro jaunām oriģinālām rezerves daļām, kuras mainītas transportlīdzekļa ekspluatācijas laikā un kurām

izgatavotājs ir paredzējis garantiju, ar nosacījumu, ka transportlīdzekļa īpašnieks uzrāda rezerves daļu iegādes vai remonta izdevumus apliecinājošus maksājumu dokumentus.

3.3. Eksploatācijas nolietojumu (%) palielina, pieskaitot:

3.3.1. palielinājumu 0,5% gadā par katru eksploatācijas gadu speciālajiem transportlīdzekļiem taksometriem un maršruta autobusiem, komerctransportam, kā arī mācību transportlīdzekļiem;

3.3.2. palielinājumu līdz 10%, ja transportlīdzeklim ir virsbūves krāsojuma defekti, mehānisko bojājumu vai caurejošas korozijas pēdas;

3.3.3. palielinājumu līdz 25%, ja eksperts sniedz argumentētu pamatojumu transportlīdzekļa faktiskā tehniskā stāvokļa neatbilstībai eksploatācijas ilgumam un nobraukuma rādītājiem.

3.4. Eksploatācijas nolietojumu transportlīdzeklim, kuram, atbilstoši normatīvajiem aktiem, ir paredzēts veikt tehnisko apskati, nenosaka lielāku par 80%, ja transportlīdzeklis ir tehniskā kārtībā un tam ir valsts tehniskā apskate ar derīgu termiņu. Ja nav izpildīta viena no šīm prasībām, eksperts ir tiesīgs noteikt arī lielāku eksploatācijas nolietojumu.

3.5. Veicot eksploatācijas nolietojuma korekciju, koriģē arī attiecīgo eksploatācijas nolietojuma koeficientu.

4. Datorizētās zaudējumu aprēķina metodes

4.1. Datorizēto transportlīdzekļa zaudējumu aprēķina metodi pielieto, izmantojot specializētas transportlīdzekļu zaudējumu aprēķina datorprogrammas (turpmāk – datorprogramma), kas ietver aktuālo informāciju par izgatavotāja remonta veikšanas tehnoloģijām, kā arī montāžas un demontāžas laika normatīvus. Zaudējumu aprēķinam eksperts var izmantot dažādas specializētas datorprogrammas.

4.2. Izmantot datorprogrammu var, ja ir ievēroti šādi nosacījumi:

4.2.1. ievērotas datorprogrammas lietotāja instrukcijas;

4.2.2. datorprogrammas zaudējumu aprēķina izdruka ir valsts valodā;

4.2.3. zaudējumu aprēķinā izmantoto rezerves daļu un materiālu cena atbilst Latvijas tirgus (turpmāk – tirgus) mazumtirdzniecības cenām.

4.3. Zaudējumu aprēķinam izmantojot datorprogrammu, rezerves daļu cenas nosaka šādi:

$$RD = RDo * (1 - Ke) (EUR),$$

kur:

K_e – ekspluatācijas nolietojuma koeficients, kuru nosaka saskaņā ar metodikas 1., 2. un 3. pielikumu un kuru koriģē atbilstoši metodikas 3. nodaļas norādījumiem.

RD - rezerves daļu cena (EUR) atbilstoši ekspluatācijas ilgumam;

RDo - jauna oriģināla rezerves daļa (marķēta ar transportlīdzekļa izgatavotāja marķējumu), ko paredz transportlīdzekļa izgatavotājs, mazumtirdzniecības tirgus cena (EUR).

4.4. Rezerves daļas cena, kas aprēķināta saskaņā ar metodikas 4.3.punktu, nedrīkst būt mazāka par tehniskajām prasībām atbilstošas un turpmākai ekspluatācijai derīgas lietotas, jaunas analogas vai alternatīvas rezerves daļas tirgus cenu. Jaunai analogai vai alternatīvai rezerves daļai (bez transportlīdzekļa izgatavotāja marķējuma) pēc formas un īpašībām jāatbilst transportlīdzeklim uzstādītajai rezerves daļai.

4.5. Atsevišķi aprēķinot rezerves daļu cenas un tās ievadot datorprogrammā, jāņem vērā šādi nosacījumi:

4.5.1. metodikas 3.nodaļā minētajos gadījumos aprēķinātais nolietojums;

4.5.2. rezerves daļas, kuras nav pieejamas lietotu rezerves daļu tirgū, aizstāj ar jaunām analogām vai alternatīvām rezerves daļām. Ja tirgū nav pieejama jauna analogā vai alternatīvā rezerves daļa, tad izmanto jaunu oriģinālu rezerves daļu, nesamazinot to atbilstoši ekspluatācijas ilgumam, ar nosacījumu, ka transportlīdzekli remontē remonta uzņēmumā, un apdrošinātājs vai LTAB atlīdzību pārskaita šim remonta uzņēmumam.

4.6. Zaudējumu aprēķinā transportlīdzekļiem, kuru ekspluatācijas laiks ir seši gadi un ilgāks, var izmantot attiecīga nolietojuma tehniskajām prasībām atbilstošu un ekspluatācijai derīgu lietotu rezerves daļu cenu, par kādu šo rezerves daļu var iegādāties tirgū, nesamazinot to atbilstoši ekspluatācijas ilgumam. Minētajā gadījumā ievēro šādus nosacījumus:

4.6.1. šādu rezerves daļu tirgus cenu zaudējumu aprēķinā var iekļaut tikai tādā gadījumā, ja attiecīgās rezerves daļas ir iespējams iegādāties lietotu rezerves daļu tirgū;

4.6.2. zaudējumu aprēķinā vienas transportlīdzekļa markas lietotu rezerves daļu cenu noteikšanai neizmanto citas transportlīdzekļa markas lietotu rezerves daļu tirgus cenu, izņemot gadījumus, ja rezerves daļas ir identiskas.

4.7. Zaudējumu aprēķinā, iekļaujot metodikas 4.6. punktā minēto rezerves daļu tirgus cenu, jānorāda to iespējamā iegādes vieta un tās kontaktinformācija (uzņēmuma nosaukums, tālruna numurs vai e-pasta adrese).

4.8. Zaudējumu apmēru noteikšanu detaļām ar iepriekšējiem bojājumiem veic, ievērojot metodikas 20.pielikumu.

4.9. Remontdarbu un krāsošanas darbu normstundas izcenojumu vieglajiem transportlīdzekļiem, kravas transportlīdzekļiem, piekabēm, traktortehnikai, autobusiem, mopēdiem un motocikliem, tricikliem, kvadricikliem un sniega motocikliem nosaka katrai transportlīdzekļa markai un veidam atsevišķi, balstoties uz ekonomiski pamatotiem faktoriem, iekļaujot faktoru, ka transportlīdzekļa remonts tā vispārējās garantijas darbības laikā, var tikt veikts pie transportlīdzekļa ražotāja pārstāvja.

4.10. Zaudējuma aprēķinā eksperts sniedz atzinumu par transportlīdzekļa remonta tehniskajām iespējām un ekonomisko pamatojumu, kā arī veic nepieciešamās piezīmes.

4.11. Zaudējuma aprēķinu eksperts apstiprina ar savu vārdu, uzvārdu, sertifikāta numuru, eksperta zīmogu, parakstu un datumu.

5. Nedatorizētās zaudējumu aprēķina metodes

5.1. Ja zaudējumu aprēķinam neizmanto datorprogrammas, tad izdevumus par transportlīdzekļa remontu nosaka:

5.1.1. izmantojot šādas formulas:

$$5.1.1.1. R_{izd} = RD + N_{st} * N_{izc} + M_{izd} (EUR),$$

kur:

R_{izd} – remonta izdevumi (EUR);

N_{st} – remontdarbu normstundu skaits (stundas);

N_{izc} – normstundas izcenoms (EUR);

M_{izd} - materiālu izmaksas (EUR);

RD – rezerves daļu cena (EUR) atbilstoši ekspluatācijas ilgumam.

$$5.1.1.2. RD = RDo * (1 - Ke) (EUR),$$

kur:

K_e – ekspluatācijas nolietojuma koeficients, kuru nosaka saskaņā ar metodikas 1., 2. un 3. pielikumu un kuru koriģē atbilstoši metodikas 3. nodaļas norādījumiem.

RDo - jauna oriģināla rezerves daļa (marķēta ar transportlīdzekļa izgatavotāja marķējumu), ko paredz transportlīdzekļa izgatavotājs, mazumtirdzniecības tirgus cena (EUR);

RD – rezerves daļu cena (EUR) atbilstoši ekspluatācijas ilgumam;

5.1.2. rezerves daļas cena, kas aprēķināta saskaņā ar metodikas 5.1.1.2.apakšpunktu, nedrīkst būt mazāka par tehniskajām prasībām atbilstošas un turpmākai ekspluatācijai derīgas lietotas, jaunas analogas vai alternatīvas rezerves daļas tirgus cenu. Jaunai analogai vai alternatīvai rezerves daļai (bez transportlīdzekļa izgatavotāja marķējuma) pēc formas un īpašībām jāatbilst transportlīdzeklim uzstādītajai rezerves daļai;

5.1.3. aktuālo informāciju par izgatavotāja remonta veikšanas tehnoloģiju, kā arī montāžas un demontāžas laika normatīvu, kā arī citas tehniskās informācijas iegūšanai, kas nepieciešama zaudējumu aprēķinam, eksperts izmanto dažādus specializētos tehniskās informācijas katalogus vai arī citā veidā pieejamu informāciju.

5.2. Zaudējumu aprēķinā transportlīdzekļiem, kuru ekspluatācijas laiks ir seši gadi un ilgāks, var izmantot attiecīga nolietojuma tehniskajām prasībām atbilstošu un ekspluatācijai derīgu lietotu rezerves daļu cenu, par kādu šo rezerves daļu var iegādāties tirgū, nesamazinot to atbilstoši ekspluatācijas ilgumam. Minētajā gadījumā ievēro šādus nosacījumus:

5.2.1. šādu rezerves daļu tirgus cenu zaudējumu aprēķinā var iekļaut tikai tādā gadījumā, ja attiecīgās rezerves daļas ir iespējams iegādāties lietotu rezerves daļu tirgū;

5.2.2. zaudējumu aprēķinā vienas transportlīdzekļa markas lietotu rezerves daļu cenu noteikšanai neizmanto citas transportlīdzekļa markas lietotu rezerves daļu tirgus cenu, izņemot gadījumus, ja rezerves daļas ir identiskas.

5.3. Zaudējumu aprēķinā, iekļaujot metodikas 5.2. punktā minēto rezerves daļu tirgus cenu, jānorāda to iespējamā iegādes vieta un tās kontaktinformācija (uzņēmuma nosaukums, tālrunis numurs, e-pasta adrese).

5.4. Remontdarbu un krāsošanas darbu normstundas izcenojumu vieglajiem transportlīdzekļiem, kravas transportlīdzekļiem, piekabēm, traktortehnikai, autobusiem, mopēdiem un motocikliem, tricikliem, kvadricikliem un sniega motocikliem nosaka katrai transportlīdzekļa markai un veidam atsevišķi, balstoties uz ekonomiski pamatotiem faktoriem, iekļaujot faktoru, ka transportlīdzekļa remonts, tā vispārējās garantijas darbības laikā, var tikt veikts pie transportlīdzekļa ražotāja pārstāvja.

5.5. Remontdarbiem nepieciešamo normstundu skaitu nosaka saskaņā ar izgatavotāja noteiktiem laika normatīviem vai citu pieejamu tehnisku informāciju. Ja iepriekšminētā informācija nav pieejama, tad normstundu skaitu nosaka atbilstoši nepieciešamajam laika patēriņam, veicot remontdarbus saskaņā ar atbilstošu remonta tehnoloģiju. Zaudējumu aprēķinā jānorāda laika normatīvu ieguves avots un tā izdošanas datums.

5.6. Transportlīdzekļa remontam nepieciešamo materiālu izmaksas nosaka atbilstoši izgatavotāja remontu veikšanas tehnoloģiskajiem aprakstiem vai citai pieejamai tehniskai informācijai, ja materiālu izmaksas atbilst tirgus cenām. Ja tehnoloģiskie apraksti un tehniskā informācija nav pieejama, tad transportlīdzekļa remontam nepieciešamo materiālu izmaksas nosaka atbilstoši nepieciešamajam materiālu daudzumam, veicot remontdarbus saskaņā ar atbilstošu remonta tehnoloģiju. Iekļaujot zaudējumu aprēķinā materiālu izmaksas, kas balstītas uz pieejamo tehnisko informāciju, zaudējumu aprēķinā jānorāda tehniskās informācijas avots un tā izdošanas datums.

5.7. Zaudējumu apmēru noteikšanu detaļām ar iepriekšējiem bojājumiem veic, ievērojot metodikas 20.pielikumu.

5.8. Tramvajiem un trolejbusiem rezerves daļu cenu, normstundu skaitu un darba apmaksu nosaka saskaņā ar attiecīgo tramvaju vai trolejbusu remontdarbniecu pielietotajiem izcenojumiem, pamatojoties uz metodikas 5.4. punktu.

5.9. Zaudējumu aprēķinā norāda:

- 5.9.1. remontdarbu normstundu izcenojumu (EUR);
- 5.9.2. detaļu montāžas - demontāžas normstundu skaitu;
- 5.9.3. metāla un plastmasas detaļu remonta normstundu skaitu (meistarlaiks);
- 5.9.4. nepieciešamo normstundu skaitu un materiālu izmaksas (EUR), ja paredzēts transportlīdzekļa virsbūves remonts, vienlaikus norādot:
 - 5.9.4.1. virsbūves pretkorozijas apstrādei nepieciešamo stundu skaitu un materiālus – saskaņā ar metodikas 19.pielikumu;
 - 5.9.4.2. palīgdarbiem un papilddarbiem nepieciešamo stundu skaitu un materiālus – saskaņā ar metodikas 19.pielikumu;
 - 5.9.4.3. metāla un plastmasas detaļu sagatavošanai krāsošanai nepieciešamo normstundu skaitu un materiālu izmaksas (EUR);
 - 5.9.4.4. sīkdetaļu – palīgmateriālu izmaksas (EUR), ko nosaka kā 2% no kopējo rezerves daļu izmaksu summas (EUR), ja nav zināma konkrēto sīkdetaļu - palīgmateriālu izmaksu summa (EUR);
- 5.9.5. rezerves daļu (jaunu vai lietotu) iespējamo iegādes vietu un tās kontaktinformāciju (uzņēmuma nosaukumu, tālruņa numuru vai e-pasta adresi);
- 5.9.6. kopējo zaudējumu aprēķina summu (EUR), zaudējumu aprēķina summu bez pievienotās vērtības nodokļa (EUR) un pievienotās vērtības nodokļa summu (EUR);
- 5.9.7. jebkurus eksperta noteiktos, aprēķinātos vai pieņemtos korekciju lielumus;
- 5.9.8. atzinumu par transportlīdzekļa remonta tehniskajām iespējām un ekonomisko pamatojumu un nepieciešamās piezīmes.
- 5.9.9. zaudējuma aprēķinu eksperts apstiprina ar savu vārdu, uzvārdu, sertifikāta numuru, eksperta zīmogu, parakstu un datumu.

6. Remonta tāmju izvērtēšana un saskaņošana

6.1. Pirms transportlīdzekli remontē ar apdrošinātāju vai LTAB saskaņotā remonta uzņēmumā, apdrošinātāja vai LTAB eksperts sagatavo atzinumu, to pievieno vai ieraksta remonta uzņēmuma tāmē. Saskaņojot transportlīdzekļa bojājumu novēršanai paredzamo izdevumu summu, eksperts arī norāda, ka transportlīdzekļa remonts ir tehniski iespējams un ekonomiski pamatots. Atzinumu sagatavo, izvērtējot:

6.1.1. bojātā transportlīdzekļa fotogrāfijas, kas noformētas atbilstoši metodikas 2. nodaļā noteiktajām prasībām;

6.1.2. remonta uzņēmuma sagatavoto transportlīdzekļa bojājumu novēršanas paredzamo remonta izdevumu tāmē, kurā atspoguļoti, apskates laikā konstatētie un konkrētājā CSNg radušies transportlīdzekļa bojājumi;

6.1.3. transportlīdzeklim konstatētos iepriekšējos bojājumus, kas atrodas uz CSNg rezultātā bojātās detaļas vai paredzamās remonta zonas tiešā tuvumā;

6.1.4. remonta uzņēmuma remonta tāmē uzrādītos transportlīdzekļa izjaukšanas un salikšanas darbu normatīvus ar ražotāja datiem, kuri pieejami datorizētajās zaudējumu aprēķinu vai transportlīdzekļa ražotāja programmās, vai katalogos.

6.2. Zaudējumu apmēru noteikšanu detaļām ar iepriekšējiem bojājumiem veic, ievērojot metodikas 20.pielikumu.

6.3. Transportlīdzekļiem, kuru ekspluatācijas laiks ir seši gadi un ilgāks, var izmantot attiecīga nolietojuma tehniskajām prasībām atbilstošu un ekspluatācijai derīgu lietotu rezerves daļu cenu, par kādu šo rezerves daļu var iegādāties tirgū. Minētajā gadījumā ievēro šādus nosacījumus:

6.3.1. šādu rezerves daļu drīkst norādīt, tikai tādā gadījumā, ja attiecīgās rezerves daļas ir iespējams iegādāties lietoto rezerves daļu tirgū;

6.3.2. remonta tāmē, veicot korekcijas un iekļaujot lietotu rezerves daļu tirgus cenu, jānorāda to iespējamā iegādes vieta (uzņēmuma nosaukums vai adrese, tālruņa numurs vai e-pasta adrese);

6.3.3. rezerves daļām, kuras nav pieejamas lietotu rezerves daļu tirgū, eksperts remonta tāmē apstiprina jaunu analogo vai alternatīvo detaļu cenu. Ja nav pieejama analogā vai alternatīvā rezerves daļa, tad apstiprina jaunu oriģinālu rezerves daļu, nesamazinot to atbilstoši ekspluatācijas ilgumam, ar nosacījumu, ka transportlīdzekli remontē remonta uzņēmumā, un apdrošinātājs vai LTAB atlīdzību pārskaita šim remonta uzņēmumam.

6.4. Pirms transportlīdzekli remontē ar apdrošinātāju vai LTAB saskaņotā remonta uzņēmumā, apdrošinātāja vai LTAB eksperts, nepieciešamības gadījumā veic zaudējumu aprēķinu un:

6.4.1. ja transportlīdzekļa paredzamā remonta izdevumu summa ir mazāka vai nepārsniedz par 15% tehniskajā ekspertīzē eksperta aprēķināto zaudējumu summu, tad remonta uzņēmuma paredzamo remonta izdevumu tāmē ir akceptējama;

6.4.2. ja transportlīdzekļa paredzamā remonta izdevumu summa pārsniedz par 15% tehniskajā ekspertīzē eksperta aprēķināto zaudējumu summu, tad tehniskajam ekspertam:

6.4.2.1. jāveic tehniskās ekspertīzes pārbaude;

6.4.2.2. jāveic remonta uzņēmuma sagatavotajā tāmē paredzamo remonta izdevumu pārbaude atbilstoši apskates fotogrāfijās fiksētiem bojājumiem. Nepieciešamības gadījumā ekspertam vai eksperta palīgam jāveic transportlīdzekļa papildu apskate.

6.4.2.3. veicot remonta tāmē rezerves daļu korekcijas, jānorāda to iespējamā iegādes vieta un tās kontaktinformācija (uzņēmuma nosaukums, tālruņa numurs, e-pasta adrese).

6.5. Eksperta atzinums remonta tāmē - eksperts sniedz atzinumu par transportlīdzekļa remonta tehniskajām iespējām un ekonomisko pamatojumu, kā arī norāda apstiprināto zaudējuma apmēra summu un nepieciešamās piezīmes. Atzinumu eksperts apstiprina ar savu vārdu, uzvārdu, sertifikāta numuru un datumu (ekspertu saraksts pieejams www.ltab.lv). Nepieciešamības gadījumā eksperts savu atzinumu var parakstīt elektroniski.

7. Transportlīdzekļa vērtības pirms ceļu satiksmes negadījuma noteikšana

7.1. Transportlīdzekļa vērtība pirms CSNg ir līdzvērtīga transportlīdzekļa tirgus vērtība, aprēķināta naudas izteiksmē. Transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg aprēķina konkrētam transportlīdzeklim, ņemot vērā aprēķināto maksimāli līdzvērtīgas komplektācijas transportlīdzekļa tirgus vērtību, kas noteikta saskaņā ar 7.2. punktā norādītajām metodēm, un koriģējot ar transportlīdzekļa vērtību palielinošiem un pazeminošiem faktoriem. Ja transportlīdzeklim:

7.1.1. uzstādīta gāzes iekārta, kas reģistrēta atbilstoši normatīvo aktu prasībām, ko šādā gadījumā uzskata kā neatņemamu transportlīdzekļa sastāvdaļu, tās vērtību iekļauj transportlīdzekļa vērtībā pirms CSNg, ņemot vērā uzstādīšanas izmaksas un vērtības samazinājumu atkarībā no ekspluatācijas ilguma, t.i., no gāzes iekārtas uzstādīšanas brīža, līdz CSNg, pamatojoties uz metodikas 15.pielikumu. Gāzes iekārtas atsevišķu sastāvdaļu bojājuma gadījumā zaudējumu aprēķinā tās tiek iekļautas kā neatņemamas transportlīdzekļa sastāvdaļas, kuru remontam nepieciešamo rezerves daļu cenu nosaka atbilstoši gāzes iekārtas ekspluatācijas ilgumam;

7.1.2. papildus uzstādīto mantu, kas nav izgatavotāja paredzētais papildaprīkojums (rācījas, bākugunis, taksometru skaitītāji, biļešu kases aparāti, un tml.), vērtību neiekļauj transportlīdzekļa vērtībā pirms CSNg, bet tās bojāejas vai bojājuma gadījumā veic atsevišķu uzstādītās mantas novērtējumu. Papildaprīkojuma noņemšanas izdevumu izmaksas jāiekļauj zaudējuma apmērā, ja izdevumi ir pierādāmi.

7.2. Transportlīdzekļa tirgus vērtību pirms CSNg noteikšanai iespējams izmantot vienu no četrām turpmāk minētajām metodēm:

7.2.1. Tirgus pētījuma metodi, kur eksperts:

7.2.1.1. veic tirgus vērtību apkopojumu par vērtējamā transportlīdzekļa Latvijā pieejamajiem piedāvājumiem, ne mazāk kā trīs piedāvājumu datus ar atšifrētu transportlīdzekļa komplektāciju, aprīkojumu un redzamu izdrukas datumu, koriģējot iegūtos datus (izdrukas), izmantojot metodikas 13. un 14. pielikumu, aprēķina transportlīdzekļa vidējo tirgus vērtību. Nākošajā solī, eksperts aprēķināto transportlīdzekļa vidējo vērtību koriģē (vērtības noteikšanas tabulā) attiecībā pret konkrēto transportlīdzekli ar vērtību palielinošiem un samazinošiem faktoriem, izmantojot metodikas 13. un 14. pielikumu. Nepieciešamības gadījumos eksperts pārliecinās par tirgus izpēti sludinājumos norādīto transportlīdzekļu valsts reģistrācijas vai identifikācijas numura (VIN) atbilstību konkrētajam transportlīdzeklim;

7.2.1.2. ja nav iespējams iegūt metodikas 7.2.1.1. apakšpunktā minētos datus un to apliecina eksperta sagatavota izdruka vai "ekrānsāviņš" par to, ka šāds transportlīdzeklis nav Latvijas tirgus piedāvājumos, tad eksperts transportlīdzekļa vidējo tirgus vērtību iegūst, izmantojot ārvalstīs (primāri Baltijas valstīs – Lietuvā un Igaunijā) esošajos interneta portālos pieejamo piedāvājumu, ne mazāk kā trīs piedāvājumu datus (ar atšifrētu transportlīdzekļa komplektāciju, aprīkojumu un redzamu izdrukas datumu, koriģējot iegūtos datus (izdrukas), izmantojot metodikas 13. un 14. pielikumu, aprēķina transportlīdzekļa vidējo tirgus vērtību. Nākošajā solī, eksperts aprēķināto transportlīdzekļa vidējo vērtību koriģē (vērtības noteikšanas tabulā) attiecībā pret konkrēto transportlīdzekli ar vērtību palielinošiem un samazinošiem faktoriem, izmantojot metodikas 13. un 14. pielikumu. Nepieciešamības gadījumos eksperts pārliecinās par sludinājumos pieejamo transportlīdzekļu VIN numura atbilstību konkrētajam transportlīdzeklim;

7.2.1.3. ja veicot tirgus apkopojumu atbilstoši 7.2.1.1 un 7.2.1.2 punktiem un ekspertam nav iespēja, izmantojot vismaz trīs tirgus piedāvājumu datus, eksperts sagatavo pamatojumu, kāpēc minētā prasība nav ievērota un pamatojuma dokumentus pievieno ekspertīzei.

7.2.2. Transportlīdzekļa iegādes (sākuma) vērtības samazinājuma metodi izmanto transportlīdzekļiem, kuru ekspluatācijas laiks ir līdz pieciem gadiem un ja nav iespējams izmantot metodikas 7.2.1. apakšpunktā minēto metodi. Eksperts (saskaņā ar transportlīdzekļa iegādes dokumentiem) nosaka transportlīdzekļa iegādes vērtības samazinājumu atkarībā no ekspluatācijas ilguma un nobraukuma:

7.2.2.1. vieglajiem transportlīdzekļiem saskaņā ar metodikas 5.pielikumu;

7.2.2.2. kravas transportlīdzekļiem saskaņā ar metodikas 6.pielikumu;

7.2.2.3. vilcējiem saskaņā ar metodikas 7.pielikumu;

7.2.2.4. autobusiem saskaņā ar metodikas 8.pielikumu;

7.2.2.5. motocikliem, tricikliem, kvadricikliem un sniega motocikliem saskaņā ar metodikas 9.pielikumu;

7.2.2.6. piekabēm un puspiekabēm saskaņā ar 10. pielikumu;

7.2.2.6. mopēdiem saskaņā ar metodikas 11.pielikumu;

7.2.3. LTAB izstrādātu un uzturētu elektronisko transportlīdzekļu vērtību katalogu izmanto, ja nav iespējams noteikt transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg saskaņā ar metodikas 7.2.1. un 7.2.2. apakšpunktu. Vērtību katalogs tehniskajiem ekspertiem pieejams tiešsaistē. Transportlīdzekļa vidējās vērtības aprēķinam izmanto konkrētā transportlīdzekļa katalogā esošās vērtības uz CSNg datumu.

7.2.3.1. ja transportlīdzekļu vērtību katalogā, datu trūkuma dēļ uz CSNg brīdi nav iespējams noteikt transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg, tad atbilstoši metodikas 7.2.3. apakšpunktam, transportlīdzekļa vidējo vērtību aprēķina par 3 mēnešu laika periodu pirms CSNg.

7.2.3.2. Ja arī 3 mēnešu periodā nav pieejami dati, tad transportlīdzekļa vērtības noteikšanai izmanto lielāku laika periodu, bet tad transportlīdzekļa vērtību samazina transportlīdzekļiem, kuru ekspluatācijas laiks ir pieci gadi un ilgāks, izmantojot metodikas 12. pielikumā norādīto procentuālo vērtību samazinājumu par pagājušo laika periodu (t.i., skaitot dienas virs 3 mēnešiem, no vērtību apkopošanas dienas līdz CSNg dienai). Transportlīdzekļiem, kuru ekspluatācijas laiks nesasniedz piecus gadus, šo samazinājumu piemēro divkārsā apmērā.

7.2.4. Transportlīdzekļa aizvietošanas vērtības metodi izmanto, ja nav iespējams izmantot metodikas 7.2.1. - 7.2.3. apakšpunktā minētās metodes. Šo metodi pielieto, ja vērtējamais transportlīdzeklis nav pieejams Latvijas vai ārvalstu transportlīdzekļu brīvā tirgū. Eksperts nosaka naudas summu, par kādu Latvijas vai ārvalstu tirgū varētu iegādāties līdzvērtīgu transportlīdzekli vērtējamā transportlīdzekļa aizvietošanai.

7.3. Saskaņā ar metodikas 7.2. punktu noteiktā transportlīdzekļa tirgus vērtība pirms CSNg ir Latvijā reģistrēta, lietota, tehniski droša un lietošanas kārtībā esoša transportlīdzekļa vērtība. Eksperts, konstatējot novirzes no šīm pamatprasībām, veic transportlīdzekļa tirgus vidējās vērtības pirms CSNg korekciju atbilstoši metodikas 13. un 14. pielikumam. Ja pirms CSNg transportlīdzeklim ir bijuši bojājumi, ko ar pazeminošo korekciju lielumiem nav iespējams precīzi novērtēt, tad to novēršanai paredzami (aprēķinātie) izdevumi atskaitāmi no noteiktās transportlīdzekļa vērtības pirms CSNg.

7.4. Saskaņā ar metodikas 7.2. un 7.3. punktos noteikto transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg koriģē atbilstoši transportlīdzekļa vērtību ietekmējošiem faktoriem, iegūstot līdzvērtīga transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg. Ekspertam transportlīdzekļa vērtības aprēķina tabulā jānorāda jebkuri izmantotie korekcijas dati.

7.5. Saskaņā ar metodikas 13.pielikumu un eksperta sniegtu pamatojumu transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg zaudējumu aprēķinā var palielināt līdz 25%, izņēmuma gadījumos saskaņā

ar eksperta pamatojumu iespējamās atkāpes no uzrādītajām transportlīdzekļa vērtību palielinošo faktoru vērtībām.

ja:

7.5.1. faktiskais nobraukums (pierādāms) ir mazāks par vidējo tirgū (vieglajiem transportlīdzekļiem saskaņā ar metodikas 4.pielikumu);

7.5.2. transportlīdzeklim uzstādīts papildaprīkojums atbilstoši tehniskajām prasībām, kas neietilpst transportlīdzekļa standartaprīkojumā;

7.5.3. transportlīdzekļa vizuālais un tehniskais stāvoklis kalpo kā vērtību paaugstinošs faktors;

7.6. Saskaņā ar metodikas 14.pielikumu un eksperta sniegtu pamatojumu transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg zaudējumu aprēķinā var samazināt līdz 50%, ja:

7.6.1. faktiskais nobraukums (pierādāms) ir lielāks par vidējo tirgū (vieglajiem transportlīdzekļiem saskaņā ar metodikas 4.pielikumu);

7.6.2. transportlīdzekli izmanto kā taksometru, operatīvo transportlīdzekli, pasažieru pārvadājumos, autovadītāju braukšanas apmācībai, komercpārvadājumiem vai nomai;

7.6.3. transportlīdzekļa vizuālais un tehniskais stāvoklis kalpo kā vērtību pazeminošs faktors;

7.6.4. izņēmuma gadījumos saskaņā ar eksperta pamatojumu iespējamās atkāpes no uzrādītajām transportlīdzekļa vērtību pazeminošo faktoru vērtībām.

7.7. Nosakot transportlīdzekļa vērtības pirms CSNg kopējās korekcijas lielumu, ekspertam jāizvērtē vērtību pazeminošie un paaugstinošie faktori, pamatojoties uz apskates protokolā fiksētajiem datiem un/vai apskates laikā veiktajām fotogrāfijām, kā arī citiem dokumentiem, kas pamato eksperta pielietotos transportlīdzekļa vērtību pazeminošos un paaugstinošos faktorus. Nepieciešamās korekcijas lielumu iegūst transportlīdzekļa vērtību paaugstinošo un pazeminošo faktoru vērtību saskaitīšanas rezultātā.

7.8. Transportlīdzekļa vērtības pirms CSNg katra pazeminošā vai paaugstinošā faktora procentuālā vērtība nedrīkst pārsniegt nepieciešamo naudas līdzekļu ieguldījumu, kas būtu nepieciešams transportlīdzekļa bojājuma defekta novēršanai, vai arī transportlīdzekļa vizuālā un tehniskā stāvokļa uzlabojuma veikšanai, ņemot vērā transportlīdzekļa nolietojuma rādītājus.

7.9. Ja aprēķinātie izdevumi par transportlīdzekļa remontu tuvojas 80% no aptuvenās transportlīdzekļa vērtības pirms CSNg, tad eksperts vienmēr nosaka transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg saskaņā ar metodikas 7.2.1.- 7.2.4. punktu.

7.10. Ja eksperts sniedz atzinumu, ka transportlīdzekļa remonts ir ekonomiski nepamatots vai tehniski nav iespējams, tad eksperts pārbauda aprēķināto transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg, to salīdzinot, ar transportlīdzekļu tirgus cenām, neatkarīgi no pielietotās vērtības noteikšanas metodes.

8. Transportlīdzekļa atlieku tirgus vērtības noteikšana

8.1. Ceļu satiksmes negadījumā bojā gājušā transportlīdzekļa atlieku tirgus vērtību nosaka eksperts, pamatojoties uz transportlīdzekļa atlieku realizācijas cenu tirgū, nepieciešamības gadījumā, veic vairāku transportlīdzekļu apstrādes uzņēmumu, transportlīdzekļu remonta uzņēmumu vai transportlīdzekļu tirdzniecības uzņēmumu aptauju (norādot to kontaktinformāciju: uzņēmuma nosaukumu, adresi, tālruna numuru, e-pasta adresi, datumu un laiku). Pielietojot šo metodi, ievēro šādus nosacījumus:

8.1.1. uz transportlīdzekļa virsbūves detaļām uzkrāsotas grafiskās reklāmas, uzlīmes un cita veida grafiskie un aerogrāfiskie attēli nav pamats transportlīdzekļa atlieku vērtības palielināšanai;

8.1.2. transportlīdzeklī aprikojumā uzstādītās mantas, kas nav transportlīdzekļa izgatavotāja paredzētais papildaprikojums (rāčijas, bākungunis, taksometru skaitītāji, biļešu kases aparāti, un tml.), vērtība nav pamats transportlīdzekļa atlieku vērtības palielināšanai.

9. Tehnisko ekspertīžu izmantošana

9.1. Apdrošinātājs pēc LTAB pieprasījuma iesniedz tehnisko ekspertīžu dokumentāciju zaudējumu regulēšanas sistēmā (turpmāk – ZRS), ja tas nepieciešams:

9.1.1. konfliktsituāciju risināšanai, tai skaitā LTAB saņemto sūdzību par eksperta veikto tehnisko ekspertīzi izskatīšanai;

9.1.2. metodisko materiālu papildināšanai, pārbaudei vai pārstrādei;

9.1.3. LTAB atlīdzību un regresa lietās;

9.1.4. tehnisko ekspertu sertificēšanas procesam.

9.2. Ja apdrošināšanas atlīdzību par transportlīdzekļa bojājumu trešā persona vēlas saņemt naudas summas veidā, apdrošinātājs vai LTAB izmaksā naudas summu 70 procentu apmērā no zaudējumu aprēķinā norādītās zaudējumu summas bez pievienotās vērtības nodokļa.

9.3. Izvērtējot ārvalsts kompetentas personas sagatavoto transportlīdzekļa zaudējumu novērtēšanas dokumentāciju, ja ārvalstī reģistrēts transportlīdzeklis bijis iesaistīts CSNg Latvijas Republikā, eksperts:

9.3.1. sagatavo atzinumu par ārvalsts kompetentas personas sagatavotās transportlīdzekļa zaudējumu novērtēšanas dokumentācijas pamatotību, ja tiek konstatēta transportlīdzekļa bojājumu atbilstība CSNg iegūtajiem transportlīdzekļa bojājumiem, ņemot vērā attiecīgās transportlīdzekļa remonta izmaksas valstī, kur transportlīdzeklis remontēts, vai remontējams, vai zaudējumus par transportlīdzekļa bojāeju;

9.3.2. sastāda zaudējumu aprēķinu un sniedz atzinumu par tiem transportlīdzekļa bojājumiem, kas radušies CSNg rezultātā, ņemot vērā attiecīgās transportlīdzekļa remonta izmaksas valstī, kur transportlīdzeklis remontēts, vai remontējams, vai zaudējumus par transportlīdzekļa bojāeju, ja nav iespējams sagatavot metodikas 9.3.1.punktā minēto atzinumu.

10. Transportlīdzekļu bojājumu atbilstības izvērtējums CSNg apstākļiem

10.1. Veicot bojātā transportlīdzekļa (cietušā un vainīgā) apskati, ekspertam jāpārbauda apskatei uzrādītā transportlīdzekļa atbilstība norādītajam transportlīdzekļa virsbūves identifikācijas numuram (VIN). Ekspertam jāiepazīstas ar negadījuma aprakstu un jāsalīdzina, vai bojājumi atbilst negadījuma aprakstam. Ja nav saprotams negadījuma apraksts, papildus informācija jāiegūst no transportlīdzekļa vadītāja vai īpašnieka, vai ekspertīzes pasūtītāja.

10.2. Bojātā transportlīdzekļa fotografēšana jāveic atbilstoši metodikas 2. nodaļā noteiktajām prasībām.

11. Noslēguma jautājumi

11.1. Metodika stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās apstiprināšanas LTAB biedru sapulcē.

11.2. Ar metodikas spēkā stāšanos spēku zaudē 2005. gada 8. aprīlī LTAB biedru sapulcē apstiprinātā Transportlīdzekļu apdrošinātāju biroja „Transportlīdzekļu tehnisko ekspertīžu metodika”.

Pielikumi:**1.pielikums****Ekspluatācijas nolietojuma un ekspluatācijas nolietojuma koeficienta noteikšana vieglajiem transportlīdzekļiem**

1.tabula

Ekspluat ilgums (gados)	<1200 cm ³			<1600 cm ³			<2000 cm ³			>2000 cm ³		
	nobrauk km	noliet. %	ke	nobrauk. km	noliet. %	ke	nobrauk. km	noliet. %	ke	nobrauk. km	noliet. %	ke
1	15000	0	0.00	18000	0	0.00	21000	0	0.00	24000	0	0.00
2	30000	11	0.11	36000	11	0.11	42000	11	0.11	48000	11	0.11
3	45000	17	0.17	54000	17	0.17	63000	16	0.16	72000	16	0.16
4	60000	24	0.24	72000	23	0.23	84000	23	0.23	96000	22	0.22
5	75000	30	0.30	90000	30	0.30	105000	29	0.29	120000	29	0.29
6	90000	37	0.37	108000	37	0.37	126000	36	0.36	144000	36	0.36
7	105000	45	0.45	126000	44	0.44	147000	43	0.43	168000	43	0.43
8	120000	53	0.53	144000	53	0.53	168000	51	0.51	192000	50	0.50
9	135000	61	0.61	162000	60	0.60	189000	59	0.59	216000	58	0.58
10	150000	70	0.70	180000	68	0.68	210000	67	0.67	240000	66	0.66
11	165000	79	0.79	198000	77	0.77	231000	76	0.76	264000	75	0.75
12	180000	80	0.80	216000	80	0.80	252000	80	0.80	288000	80	0.80
13	195000	80	0.80	234000	80	0.80	273000	80	0.80	312000	80	0.80
14	210000	80	0.80	252000	80	0.80	294000	80	0.80	336000	80	0.80
15	225000	80	0.80	270000	80	0.80	315000	80	0.80	360000	80	0.80
16	240000	80	0.80	288000	80	0.80	336000	80	0.80	384000	80	0.80
17	255000	80	0.80	306000	80	0.80	357000	80	0.80	408000	80	0.80

2.pielikums**Ekspluatācijas nolietojuma un ekspluatācijas nolietojuma koeficienta noteikšana kravas transportlīdzekļiem, autobusiem, motocikliem (t.sk. tricikliem, kvadricikliem, sniega motocikliem)**

2.1.tabula

Ekspluat. Ilgums (gados)	borta			pašizgāzēji			vilcēji			Puspiekabes	
	nobrauk km	noliet. %	ke	nobrauk km	noliet. %	ke	nobrauk km	noliet. %	ke	noliet. %	ke
1	40000	0	0	35000	0	0	65000	0	0	0	0
2	80000	15	0,15	70000	17	0,17	130000	15	0,15	14	0,14
3	120000	23	0,23	105000	26	0,26	195000	23	0,23	22	0,22
4	160000	30	0,30	140000	34	0,34	260000	30	0,30	29	0,29
5	200000	38	0,38	175000	43	0,43	325000	38	0,38	37	0,37
6	240000	46	0,46	210000	52	0,52	390000	46	0,46	45	0,45
7	280000	54	0,54	245000	61	0,61	455000	54	0,54	53	0,53
8	320000	62	0,62	280000	70	0,70	520000	62	0,62	61	0,61
9	360000	70	0,70	315000	79	0,79	585000	70	0,70	69	0,69
10	400000	78	0,78	350000	80	0,80	650000	78	0,78	77	0,77
11	440000	80	0,80	385000	80	0,80	715000	80	0,80	79	0,79
12	480000	80	0,80	420000	80	0,80	780000	80	0,80	80	0,80
13	520000	80	0,80	455000	80	0,80	845000	80	0,80	80	0,80
14	560000	80	0,80	490000	80	0,80	910000	80	0,80	80	0,80
15	600000	80	0,80	525000	80	0,80	975000	80	0,80	80	0,80

2.2.tabula

Ekspluat. ilgums (gados)	speciālie			mikroautobusi			autobusi			motocikli*		
	nobrauk km	noliet. %	ke	nobrauk km	noliet. %	ke	nobrauk. km	noliet. %	ke	nobrauk km	noliet. %	ke
1	20000	0	0	40000	0	0	75000	0	0	4000	0	0
2	40000	18	0,18	80000	14	0,14	150000	13	0,13	8000	15	0,15
3	60000	27	0,27	120000	21	0,21	225000	20	0,20	12000	23	0,23
4	80000	36	0,36	160000	28	0,28	300000	27	0,27	16000	31	0,31
5	100000	45	0,45	200000	35	0,35	375000	34	0,34	20000	39	0,39
6	120000	54	0,54	240000	42	0,42	450000	42	0,42	24000	47	0,47
7	140000	63	0,63	280000	49	0,49	525000	50	0,50	28000	55	0,55
8	160000	72	0,72	320000	56	0,56	600000	58	0,58	32000	63	0,63
9	180000	80	0,80	360000	64	0,64	675000	66	0,66	36000	71	0,69
10	200000	80	0,80	400000	72	0,72	750000	74	0,74	40000	79	0,79
11	220000	80	0,80	440000	80	0,80	825000	80	0,80	44000	80	0,80
12	240000	80	0,80	480000	80	0,80	900000	80	0,80	48000	80	0,80
13	260000	80	0,80	520000	80	0,80	975000	80	0,80	52000	80	0,80
14	280000	80	0,80	560000	80	0,80	1150000	80	0,80	56000	80	0,80
15	300000	80	0,80	600000	80	0,80	1125000	80	0,80	60000	80	0,80

3.pielikums**Ekspluatācijas nolietojuma un ekspluatācijas nolietojuma koeficienta noteikšana mopēdiem**

3.tabula

Ekspluat. ilgums (gados)	Mopēdi ar iekšdedzes dzinēju			Mopēdi ar elektropiedziņu		
	nobraukums, km	nolietojums, %	ke	nobraukums, km	nolietojums, %	ke
1	4 000	0	0	2 600	0	0
2	8 000	18	0,18	5 200	15	0,15
3	12 000	27	0,27	7 800	25	0,25
4	16 000	36	0,36	10 400	35	0,35
5	20 000	45	0,45	13 000	43	0,43
6	24 000	53	0,53	15 600	50	0,50
7	28 000	61	0,61	18 200	57	0,57
8	32 000	69	0,69	20 800	64	0,64
9	36 000	78	0,78	23 400	71	0,69
10	40 000	80	0,80	26 000	78	0,78
				28 600	80	0,80

Transportlīdzekļa vērtības korekcija vieglajiem transportlīdzekļiem

Nobraukums* pārsniedz normatīvo vai vidējo nobraukumu (vieglajiem transportlīdzekļiem)

4.1.tabula

<1200 cm ³		<1600 cm ³		<2000 cm ³		>2000 cm ³	
nobrauk.		nobrauk.		nobrauk.		nobrauk.	
km	%	km	%	km	%	km	%
4000	2,00	4000	1,50	4000	1,25	4000	1,00
8000	4,00	8000	3,00	8000	2,50	8000	2,00
12000	6,00	12000	4,50	12000	3,75	12000	3,00
16000	8,00	16000	6,00	16000	5,00	16000	4,00
20000	10,00	20000	7,50	20000	6,25	20000	5,00
24000	12,00	24000	9,00	24000	7,50	24000	6,00
28000	14,00	28000	10,50	28000	8,75	28000	7,00
32000	16,00	32000	12,00	32000	10,00	32000	8,00
36000	18,00	36000	13,50	36000	11,25	36000	9,00
virs 40000	20,00	40000	15,00	40000	12,50	40000	10,00
		virs 44000	16,50	44000	13,75	44000	11,00
				virs 48000	15,00	48000	12,00
						52000	13,00
						56000	14,00
						60000	15,00
						virs 64000	16,00

* Nobraukuma starpvērtību gadījumā, vērtības korekciju nosaka, izmantojot ekstrapolācijas metodi.

Nobraukums* mazāks par normatīvo vai vidējo nobraukumu (vieglajiem transportlīdzekļiem)

4.2.tabula

<1200 cm ³		<1600 cm ³		<2000 cm ³		>2000 cm ³	
nobrauk.		nobrauk.		nobrauk.		nobrauk.	
km	%	km	%	km	%	km	%
4000	1,25	4000	1,00	4000	0,75	4000	0,50
8000	2,50	8000	2,00	8000	1,50	8000	1,00
12000	3,75	12000	3,00	12000	2,25	12000	1,50
16000	5,00	16000	4,00	16000	3,00	16000	2,00
20000	6,25	20000	5,00	20000	3,75	20000	2,50
24000	7,50	24000	6,00	24000	4,50	24000	3,00
28000	8,75	28000	7,00	28000	5,25	28000	3,50
32000	10,00	32000	8,00	32000	6,00	32000	4,00
36000	11,25	36000	9,00	36000	6,75	36000	4,50
virs 40000	12,50	40000	10,00	40000	7,50	40000	5,00
		virs 44000	11,00	44000	8,25	44000	5,50
				virs 48000	9,00	48000	6,00
						52000	6,50
						56000	7,00
						60000	7,50
						virs 64000	8,00

* Nobraukuma starpvērtību gadījumā, vērtības korekciju nosaka, izmantojot ekstrapolācijas metodi.

5.pielikums

Vieglo transportlīdzekļu sākuma vērtības samazinājums

Samazinājums atbilstoši dzinēja tilpumam, ekspluatācijas ilgumam un nobraukumam

5.1.tabula

Ekspluatācijas ilgums		Vērtības samazinājums atkarībā no dzinēja darba tilpuma cm ³				
gadi	mēneši	%	nobrauk., km, līdz 1200 cm ³	nobrauk., km līdz 1600 cm ³	nobrauk., km līdz 2000 cm ³	nobrauk., km virs 2000 cm ³
1	6	12,0	7 500	9 000	10 500	12 000
	12	18,0	15 000	18 000	21 000	24 000
2	18	23,0	22 500	27 000	31 500	36 000
	24	27,0	30 000	36 000	42 000	48 000
3	30	31,0	37 500	45 000	52 500	60 000
	36	35,0	45 000	54 000	63 000	72 000
4	42	39,0	52 500	63 500	73 500	84 000
	48	42,0	60 000	72 000	84 000	96 000
5	54	44,5	67 500	81 000	94 500	108 000
	60	46,0	75 000	90 000	105 000	120 000

Samazinājuma korekcija

5.2.tabula

+ (%)	- (%)	Nobraukums: lielāks/mazāks (km)			
		līdz 1200 cm ³	līdz 1600 cm ³	līdz 2000 cm ³	virs 2000 cm ³
1,0	1,0	2 000	2 500	3 500	4 000
2,0	2,0	4 000	5 000	7 000	8 000
3,0	2,5	6 000	7 500	10 500	12 000
4,0	3,0	8 000	10 000	14 000	16 000
5,0	3,5	10 000	12 500	17 500	20 000
6,0	4,0	12 000	15 000	21 000	24 000
7,0	4,5	14 000	17 500	24 500	28 000
8,0	5,0	16 000	20 000	28 000	32 000
9,0	5,6	18 000	22 500	31 500	36 000
10,0	6,3	20 000	25 000	35 000	40 000
11,0	6,9	22 000	27 500	38 500	44 000
12,0	7,5	24 000	30 000	42 000	48 000
13,0	8,2	26 000	32 500	45 500	52 000
14,0	8,9	28 000	35 000	49 000	56 000
15,0	9,6	30 000	37 500	52 500	60 000
16,0	10,5	32 000	40 000	56 000	64 000
17,0	11,5	34 000	42 500	59 500	68 000
18,0	12,5	36 000	45 000	63 000	72 000

6.pielikums**Kravas transportlīdzekļu (līdz 2,0 t, 7,5 t un virs 7,5 t) sākuma vērtības samazinājums****Samazinājums atbilstoši ekspluatācijas ilgumam un nobraukumam**

6.1.tabula

Ekspluatācijas ilgums		Vērtības samazinājums				
gadi	mēneši	%	furgoni līdz 2,0 t nobraukums, km	%	furgoni līdz 7,5 t nobraukums, km	furgoni virs 7,5 t nobraukums, km
1	6	12,0	13 500	15,0	18 000	30 000
	12	20,0	27 000	23,0	36 000	60 000
2	18	27,0	40 500	30,0	54 000	90 000
	24	33,5	54 000	36,5	72 000	120 000
3	30	38,5	67 500	41,5	90 000	150 000
	36	43,5	81 000	46,0	108 000	180 000
4	42	48,0	94 500	50,0	126 000	210 000
	48	52,0	108 000	54,0	144 000	240 000
5	54	55,0	121 500	57,0	162 000	270 000
	60	58,0	135 000	59,0	180 000	300 000

Samazinājuma korekcija

6.2.tabula

+ (%)	- (%)	Nobraukums: lielāks/mazāks (km)		
		furgoni līdz 2,0 t	furgoni 2,0 līdz 7,5 t	furgoni virs 7,5 t
1,0	1,5	4 500	6 000	10 000
2,0	3,0	9 000	12 000	20 000
3,0	4,5	13 500	18 000	30 000
4,0	6,0	18 000	24 000	40 000
5,5	7,5	22 500	30 000	50 000
6,5	9,0	27 000	36 000	60 000
7,5	10,5	31 500	42 000	70 000
8,5	12,0	36 000	48 000	80 000
9,0	13,5	40 500	54 000	90 000
10,5	15,0	45 000	60 000	100 000
11,5	16,5	49 500	66 000	110 000
12,5	18,0	54 000	72 000	120 000

7.pielikums**Vilcēju un speciālo kravas transportlīdzekļu sākuma vērtības samazinājums****Samazinājums atbilstoši ekspluatācijas ilgumam un nobraukumam**

7.1.tabula

Ekspluatācijas ilgums		Vērtības samazinājums tālsatiksmes pārvadājumos vilcēji		Vērtības samazinājums pašizgāzēji, celtniecības mašīnas, speciālā tehnika	
gadi	mēneši	%	nobraukums, km	%	Nobraukums, km
1	6	20,0	72 000	18,0	18 000
	12	29,0	144 000	25,0	36 000
2	18	37,0	216 000	31,5	54 000
	24	43,5	288 000	37,5	72 000
3	30	49,5	360 000	43,0	90 000
	36	55,0	432 000	48,0	108 000
4	42	59,5	504 000	53,0	126 000
	48	63,0	575 000	57,0	144 000
5	54	65,0	648 000	60,0	162 000
	60	66,0	720 000	62,5	180 000

Samazinājuma korekcija

7.2.tabula

+ (%)	- (%)	Nobraukums: lielāks/mazāks (km)	
		vilcēji	pašizgāzēji, celtniecības mašīnas
1,5	2,0	24 000	6 000
3,0	4,0	48 000	12 000
4,5	6,5	72 000	18 000
6,5	9,0	96 000	24 000
8,0	11,5	120 000	30 000
10,0	14,5	144 000	42 000
12,5	17,5	168 000	54 000
14,5	21,0	192 000	72 000
17,0	24,5	216 000	92 000
19,5	28,0	240 000	126 000
22,5	32,0	264 000	
25,0	36,0	288 000	

8.pielikums**Autobusu (līdz 16 pasažieru vietām), pilsētas un tālsatiksmes autobusu sākuma vērtības samazinājums****Samazinājums atbilstoši ekspluatācijas ilgumam un nobraukumam**

8.1.tabula

Ekspluatācijas ilgums		Vērtības samazinājums	Autobusi līdz 16 vietām	Pilsētas autobusi	Tālsatiksmes autobusi
gadi	mēneši	%	nobraukums, km	nobraukums, km	nobraukums, km
1	6	15,0	18 000	36 000	60 000
	12	25,0	36 000	72 000	120 000
2	18	30,0	54 000	108 000	180 000
	24	34,0	72 000	144 000	240 000
3	30	37,0	90 000	180 000	300 000
	36	40,0	108 000	216 000	360 000
4	42	42,5	126 000	252 000	420 000
	48	45,0	144 000	288 000	480 000
5	54	47,0	162 000	324 000	540 000
	60	49,0	180 000	360 000	600 000

Samazinājuma korekcija

8.2.tabula

+ (%)	- (%)	Nobraukums: lielāks/mazāks (km)		
		Autobusi līdz 16 vietām	Pilsētas autobusi	Tālsatiksmes autobusi
1,0	1,5	6 000	12 000	20 000
2,0	3,0	12 000	24 000	40 000
3,0	4,5	18 000	36 000	60 000
4,0	6,0	24 000	48 000	80 000
5,5	7,5	30 000	60 000	100 000
6,5	9,0	36 000	72 000	120 000
7,5	10,5	42 000	84 000	140 000
8,5	12,0	48 000	96 000	160 000
9,0	13,0	54 000	108 000	180 000
10,0	14,0	60 000	120 000	200 000
10,5	15,0	66 000	132 000	220 000
11,0	16,0	72 000	144 000	240 000

Motociklu (t.sk. triciklu, kvadriciklu, sniega motociklu) sākuma vērtības samazinājums

Samazinājums atbilstoši ekspluatācijas ilgumam un nobraukumam

9.1.tabula

Ekspluatācijas ilgums		Vērtības samazinājums dzin. darba tilp 50 – 125 cm³		Vērtības samazinājums dzin. darba tilp virs 125 cm³	
gadi	mēneši	%	nobraukums, km	%	Nobraukums, km
1	6	19,0	3 000	18,0	3 900
	12	23,5	6 000	22,0	7 800
2	18	27,5	9 000	26,0	11 700
	24	31,5	12 000	30,0	15 600
3	30	35,0	15 000	34,0	19 500
	36	38,5	18 000	38,0	23 400
4	42	41,5	21 000	41,5	27 300
	48	44,5	24 000	45,5	31 200
5	54	47,5	27 000	49,0	35 100
	60	50,5	30 000	52,0	39 000

Samazinājuma korekcija

9.2.tabula

+ (%)	- (%)	Nobraukums: lielāks/mazāks (km)	
		dzin. darba tilp 50 – 125 cm³	dzin. darba tilp virs 125 cm³
1,5	2,0	1 000	1 300
3,0	4,0	2 000	2 600
4,0	6,0	3 000	3 900
5,5	8,0	4 000	5 200
7,0	10,0	5 000	6 500
8,5	12,0	6 000	7 800
9,0	13,0	7 000	9 100
10,0	14,0	8 000	10 400
10,5	15,0	9 000	11 700
11,0	16,0	10 000	13 000
12,0	17,0	11 000	14 300
12,5	18,0	12 000	15 600
13,5	19,0	13 000	16 900
14,0	20,0	14 000	18 200
14,5	21,0	15 000	19 500
15,5	22,0	16 000	20 800
16,0	23,0	17 000	22 100
17,0	24,0	18 000	23 400

10.pielikums**Kravas transportlīdzekļu piekabju un puspiekabju sākuma vērtības samazinājums****Samazinājums atbilstoši ekspluatācijas ilgumam un nobraukumam**

10.1.tabula

Ekspluatācijas ilgums		Sākuma vērtības samazinājums, %			
gadi	mēneši	Saldētavas - piekabes, puspiekabes	Borta piekabes, puspiekabes	Furgona tipa piekabes, puspiekabes	Cisternas - piekabes, puspiekabes
1	6	17,0	20,0	20,0	20,0
	12	25,0	30,0	29,0	28,0
2	18	30,0	35,0	33,5	32,5
	24	35,0	40,0	38,0	37,0
3	30	39,5	45,0	42,5	41,0
	36	44,0	50,0	47,0	45,0
4	42	48,0	54,5	51,0	48,5
	48	52,0	59,0	55,0	52,0
5	54	55,5	62,0	58,5	55,0
	60	59,0	65,0	62,0	58,0

Speciālo kravas transportlīdzekļu, dzīvojamo piekabju, vieglo transportlīdzekļu piekabju sākuma vērtības samazinājums**Samazinājums atbilstoši ekspluatācijas ilgumam un nobraukumam**

10.2.tabula

Ekspluatācijas ilgums		Sākuma vērtības samazinājums, %			
gadi	mēneši	Speciālie –kravas transportlīdzekļi ar pacelamo platformu	Dzīvojamās piekabes	Vieglo transportlīdzekļu piekabes	Pašizgāzēj-piekabes, puspiekabes
1	6	18,0	17,0	20,0	20,0
	12	25,0	24,0	30,0	28,0
2	18	30,0	29,0	35,0	32,5
	24	35,0	34,0	40,0	37,0
3	30	39,5	38,5	45,0	41,0
	36	44,0	43,0	50,0	45,0
4	42	48,0	46,5	54,5	48,5
	48	52,0	50,0	59,0	52,0
5	54	54,5	52,5	63,0	55,0
	60	59,0	55,0	67,0	58,0

Mopēdu sākuma vērtības samazinājums

Samazinājums atbilstoši ekspluatācijas ilgumam un nobraukumam

11.1.tabula

Ekspluatācijas ilgums		Vērtības samazinājums, mopēdi ar iekšdedzes dzinēju		Vērtības samazinājums, mopēdi ar elektropiedziņu	
gadi	mēneši	%	nobraukums, km	%	Nobraukums, km
1	6	19,0	2 000	18,0	1 300
	12	23,5	4 000	22,0	2 600
2	18	27,5	6 000	26,0	3 900
	24	31,5	8 000	30,0	5 200
3	30	35,0	10 000	34,0	6 500
	36	38,5	12 000	38,0	7 800
4	42	41,5	14 000	41,5	9 100
	48	44,5	16 000	45,5	10 400
5	54	47,5	18 000	49,0	11 700
	60	50,5	20 000	52,0	13 000

Samazinājuma korekcija

11.2.tabula

+ (%)	- (%)	Nobraukums: lielāks/mazāks (km)	
		ar iekšdedzes dzinēju	ar elektropiedziņu
1,5	2,0	1 000	1 300
3,0	4,0	2 000	2 600
4,0	6,0	3 000	3 900
5,5	8,0	4 000	5 200
7,0	10,0	5 000	6 500
8,5	12,0	6 000	7 800
9,0	13,0	7 000	9 100
10,0	14,0	8 000	10 400
10,5	15,0	9 000	11 700
11,0	16,0	10 000	13 000
12,0	17,0	11 000	14 300
12,5	18,0	12 000	15 600
13,5	19,0	13 000	16 900
14,0	20,0	14 000	18 200
14,5	21,0	15 000	19 500
15,5	22,0	16 000	20 800
16,0	23,0	17 000	22 100
17,0	24,0	18 000	23 400

12.pielikums

Transportlīdzekļa vērtības procentuālais samazinājums uz CSNg dienu

12.tabula

Grupa	Transportlīdzekļa Marka / dienu skaits no vērtības noteikšanas brīža līdz CSNg datumam	91 – 120 dienas	121 – 150 dienas	151 – 180 dienas	181 – 210 dienas	211 – 241 dienas	241 – 270 dienas	271 – 300 dienas	301 – 330 dienas	331 – 360 dienas
1. grupa	Kia, Daihatsu, Daewoo, Hyundai, Ssang Young, Suzuki, Isuzu (%)	2,0	2,5	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0	5,5	6,00
2. grupa	Alfa Romeo, Chrysler, GM, Chevrolet, Citroen, FIAT, Renault, Peugeot, Skoda, Rover, Mini, Lancia (%)	1,80	2,25	2,70	3,15	3,60	4,05	4,5	4,95	5,40
3. grupa	Subaru, Nissan, Mitsubishi, Mazda, Ford, Honda, Opel, VW, Toyota, Landrover (%)	1,6	2,0	2,4	2,8	3,2	3,6	4,0	4,4	4,80
4. grupa	Audi, BMW, Mercedes, Saab, Volvo, Porsche, Jaguar (%)	1,4	1,75	2, 10	2,45	2,80	3,15	3,50	3,85	4,20
5. grupa	Pārējo marku vieglie transportlīdzekļi (%)	1,80	2,25	2,70	3,15	3,60	4,05	4,5	4,95	5,40
6. grupa	Komerctransports (līdz 2,0 t) (%)	2,0	2,5	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0	5,5	6,0
7. grupa	Vilcēji, kravas transportlīdzekļi un autobusi (%)	2,0	2,5	3,0	3,5	4,0	4,5	5,0	5,5	6,0

13. pielikums

Transportlīdzekļa vērtību palielinošie faktori

13.tabula

Nr. p.k.	Atbilstošais metodikas punkts	Transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg palielinošie faktori	Iespējamā palielinājuma maksimālā vērtība līdz %
1.	7.5.1.	Ja vieglā transportlīdzekļa faktiskais nobraukums mazāks par pieņemto normatīvo (transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg nosaka saskaņā ar metodikas 4.pielikuma (4.2.tabulu). Nobraukumu koriģē līdz 15. gadus veciem transportlīdzekļiem.	+ 12,5 %
2.	7.5.2.	Ja transportlīdzeklim uzstādīts papildaprīkojums ¹ atbilstoši tehniskajām prasībām, kas neietilpst transportlīdzekļa standartaprīkojumā.	+ 15,0 %
3.	7.5.3.	Atbilstoši transportlīdzekļa vizuālajam un tehniskajam stāvoklim:	+ 25,0 %
3.1		a) jaunāks transportlīdzekļa izlaiduma gads;	+ 10,0 %
3.2		b) transportlīdzeklis ar lielāku (motora) jaudu/ tilpumu;	+ 7,0 %
3.3		c) atšķiras dzinēja degvielas tips;	+ 10,0 %
3.4		d) aprīkots ar automātisko pārnesumu kārbu;	+ 7,0 %
3.5		e) transportlīdzeklim ir visu riteņu piedziņas versija;	+ 5,0 %
3.6		f) transportlīdzekļa vizuālais un tehniskais stāvoklis kalpo kā vērtību paaugstinošs faktors;	+ 10,0 %
3.7		g) transportlīdzeklis krāsots ar speciālu efektkrāsu.	+ 10,0 %
4.	7.5.4.	a) izņēmuma gadījumos, pēc eksperta sagatavota pamatojuma, iespējamās atkāpes no 13. tabulā norādītajām transportlīdzekļa vērtību palielinošo faktoru % vērtībām; b) ja eksperts veic transportlīdzekļa vērtības noteikšanu atbilstoši metodikas 7.2.1.2 punktam, tad aprēķinā jāiekļauj transportlīdzekļa reģistrācijas izmaksas Latvijā.	aprēķins aprēķins

13. tabulas piezīmes:

¹- par papildaprīkojumu uzskatāms aprīkojums, kas transportlīdzeklim uzstādīts papildus standartaprīkojumam.

Transportlīdzekļa vērtību samazinošie faktori

14.tabula

Nr. p.k.	Atbilstošais metodikas punkts	Transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg samazinošie faktori	Iespējamā samazinājuma maksimālā vērtība līdz %
1.	7.6.1.	Ja vieglā transportlīdzekļa faktiskais nobraukums lielāks par pieņemto normatīvo (transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg nosaka saskaņā ar metodikas 4.pielikuma (4.1.tabulu).	- 20,0 %
2.	7.6.2.	Ja transportlīdzeklis izmantots kā taksometrs, operatīvais transportlīdzeklis, apsardzes transportlīdzeklis, pasažieru pārvadājumos, autovadītāju braukšanas apmācībai, komercpārvadājumiem vai nomai.	- 20,0 %
3.	7.6.3.	Atbilstoši transportlīdzekļa vizuālajam un tehniskajam stāvoklim maksimālā vērtība:	- 50,0 %
3.1.		a) transportlīdzeklim ir redzamas iepriekšējo remontu pēdas;	- 10,0 %
3.2.		b) transportlīdzeklim ir stiklu vai salona defekti;	- 5,0 %
3.3.		c) transportlīdzekļa virsbūvei ir korozija un krāsojuma defekti;	- 10,0 %
3.4.		d) transportlīdzekļa virsbūvei ir caurejošas korozijas pēdas;	- 15,0 %
3.5.		e) dzinējs ar zemāku darba tilpumu;	- 10,0 %
3.6.		f) transportlīdzekļa vizuālais un tehniskais stāvoklis kalpo kā vērtību samazinošs faktors.	- 10,0 %
4.	7.6.4.	a) izņēmuma gadījumos, pēc eksperta sagatavota pamatojuma, iespējamās atkāpes no 14. tabulā norādītajām transportlīdzekļa vērtību samazinošo faktoru % vērtībām;	aprēķins
		b) eksperta veiktais aprēķins, kas izteikts naudas izteiksmē, nedrīkst pārsniegt nepieciešamo naudas līdzekļu ieguldījumu, kas būtu nepieciešams bojājuma vai defekta novēršanai, vai transportlīdzekļa vizuālā un tehniskā stāvokļa uzlabojuma veikšanai;	aprēķins -
		c) ja transportlīdzeklim nav izieta ikgadējā tehniskā apskate (iegūta pagaidu atļauja 30 dienas piedalīties ceļu satiksmē), tad eksperts var samazināt transportlīdzekļa vērtību par summu, kas nepieciešama TA apskates protokolā norādīto defektu novēršanai.	aprēķins

14. tabulas piezīmes:

1. Ja transportlīdzekļa reģistrācijas apliecībā ir izdarīts ieraksts par pašrocīgi veiktu transportlīdzekļa identifikācijas nr. izmaiņu (VIN), transportlīdzekļa vērtību pirms CSNg noteikšanai eksperts ir tiesīgs piemērot arī lielāku vērtības samazinājumu, nekā metodikas 7.6.punktā noteikto.
2. Katra vērtību pazeminošā (ir redzamas iepriekšējo remontu pēdas, ir stiklu vai salona defekti, virsbūvei vai tās atsevišķiem elementiem ir krāsojuma vai mehāniskie defekti, ir caurejošas korozijas pēdas, u.c.), kas izteikta naudas izteiksmē, nedrīkst pārsniegt nepieciešamo naudas līdzekļu ieguldījumu, kas būtu nepieciešams bojājuma, defekta novēršanai vai arī transportlīdzekļa vizuālā un tehniskā stāvokļa uzlabojuma veikšanai.

15.pielikums**Transportlīdzekļa gāzes iekārtas ekspluatācijas nolietojums un vērtības procentuālais samazinājums atkarībā no ekspluatācijas ilguma**

15.tabula

Ekspluatācijas ilgums		Vērtības samazinājums*, (%)	Ekspluatācijas nolietojuma koeficients* gāzes iekārtai
Gadi	Mēneši		
	6	20%	0.20
1	12	25%	0.25
	18	30%	0.30
2	24	35%	0.35
	30	40%	0.40
3	36	45%	0.45
	42	50%	0.50
4	48	55%	0.55
	54	60%	0.60
5	60	65%	0.65
	66	70%	0.70
6	72	75%	0.75
	78	80%	0.80
	vairāk kā 78	80%	0.80

Transportlīdzeklim uzstādītajai gāzes iekārtai, ja ekspluatācijas ilgums ir lielāks, kā 78 mēneši, ekspluatācijas nolietojumu un vērtības procentuālo samazinājumu nenosaka lielāku par 80%.

* Starpvērtību gadījumā, vērtības samazinājumu vai ekspluatācijas nolietojuma koeficientu nosaka, izmantojot ekstrapolācijas metodi. Atsevišķos gadījumos eksperts var noteikt individuālu gāzes vērtības samazinājumu, kā pamatojumu izmantojot pieejamo tehnisko dokumentāciju un informāciju, ko pievieno vērtējumam kā dokumentālu apstiprinājumu.

16.pielikums**Transportlīdzekļu riepu nolietojums atbilstoši nodilumam**

16.1.tabula

Oriģināļriepu un protektora nolietojums (%)	0	10	20	30	40	50	60	70	80
Novērtējums (%)	100	80	65	50	40	30	20	10	5-0

16.2.tabula

Vidējais protektora profila dziļums (mm)									
Veids	Vieglais transportlīdzeklis	Mikroautobuss	Kravas transportlīdzeklis	Autobuss	Piekabe	Traktortehnika	Traktortehnikas piekabe	Mopēds	Motocikls*
Vasaras riepas	8-10	8-11	16-22	15-19	14-20	25-70	15-25	3-5	3-5
Ziemas riepas	9-11	9-13	18-23	17-23					
Vissezonas riepas	8-10								

* - t.sk. tricikli, kvadricikli, sniega motocikli

1. Ja nav iespējams noskaidrot konkrētās riepas modeļa jaunas riepas protektora dziļumu, tad nolasīto bojātās riepas protektora dziļumu salīdzina ar 16.2.tabulā norādīto vidējo jaunas riepas protektora dziļumu un piemēro 16.1.tabulā norādīto riepu un protektora nolietojumu, nosakot riepas atlikušo novērtējumu.

2. Konstatējot iepriekšējos defektus, kas nav saistāmi ar CSNg, mehānisku bojājumu veidā, riepas vērtību samazina par 10%, traktortehnikai par 30%.

3. Konstatējot iepriekšējos defektus, kas nav saistāmi ar CSNg, riepu novecošanās pazīmju veidā (plaisas), riepas vērtību samazina par 15%, traktortehnikai par 30%.

17.pielikums**Kravas transportlīdzekļu tentu un piekabju tentu nolietojums atbilstoši ekspluatācijas ilgumam**

17.tabula

Mēneši	Tenti (nolietojums %)
līdz 3 mēnešiem	0
3 - 12	20,0 - 25,0
12 - 24	35,0 - 40,0
24 - 36	41,0 - 47,0
36 - 48	52,0 - 57,0
48 - 60	63,0 - 68,0
60 - 72	74,0 - 79,0
vairāk par 72	84,0 - 90,0

Nolietojuma vērtību nosaka tehniskā kārtībā esošam, nelīmētā, nebojātā tentam, kuru eksperts var samazināt atkarībā pēc tā tehniskā stāvokļa un kvalitātes.

18.pielikums**Transportlīdzekļu audio, video, informācijas, multimediju un navigācijas iekārtas
nolietojums atbilstoši ekspluatācijas ilgumam**

18.tabula

Mēneši	Iekārtas nolietojums %
līdz 6 mēnešiem	0
6 - 12	35,0 – 40,0
12 - 24	46,0 – 51,0
24 - 36	57,0 – 63,0
36 - 48	68,0 – 74,0
vairāk par 48	79,0 – 85,0

19.pielikums

Pretkorozijas apstrādes, papilddarbu un palīgdarbu darbietilpība un materiālu izdevumi

Darbietilpība un materiālu izdevumi virsbūves detaļu pretkorozijas apstrādes darbu veikšanai
19.1.tabula

Pretkorozijas apstrāde	Darbietilpība, st	Materiāli*, EUR
Sagatavošanās pretkorozijas apstrādei	0,2	---
Pirmajai apstrādājamaī detaļai	0,2 – 0,3	1,99 – 2,56
Katrai nākošai detaļai	0,1 – 0,15	1,00 – 1,28

* Visi izcenojumi uzrādīti, ietverot pievienotās vērtības nodokli.

Darbietilpība un materiālu izdevumi virsbūves detaļu virsmas formas veidošanas darbu veikšanai

19.2.tabula

Bojājums	Krāsošanas veids	Viegli pieejamas un viegli formējamas detaļu virsmas		Apgrūtināti pieejamas un apgrūtināti formējamas detaļu virsmas		Grūti pieejamas un grūti formējamas detaļu virsmas	
		Laiks, st	Materiāli*, EUR	Laiks, st	Materiāli*, EUR	Laiks, st	Materiāli*, EUR
Viegls	II	--	--	--	--	--	--
Vidējs	III	0,2 – 0,4	līdz 2,85	0,4 – 0,6	līdz 8,54	0,6 – 0,8	līdz 14,23
Smags	IV	0,4 – 0,8	līdz 5,69	0,6 – 1,0	līdz 11,38	0,8 – 1,5	līdz 17,07

* Visi izcenojumi uzrādīti, ietverot pievienotās vērtības nodokli.

**Zaudējumu apmēra noteikšana detaļām ar iepriekšējiem bojājumiem
(eksperta aprēķinā vai remonta tāmē)**

20.tabula

CSNg rezultātā nodarītie bojājumi	Iepriekšējie bojājumi	
	Nelieli bojājumi	Lieli bojājumi
Nelieli bojājumi	<p>Zaudējumu apmērā iekļauj remontu (ja tehnoloģiski iespējams) bojājuma vietai vai detaļas maiņu. Ja veic detaļas maiņu, tad zaudējumu apmērā ietver summu, kas veidojas no detaļas cenas atskaitot izdevumus, kas nepieciešami iepriekšējo bojājumu remontam līdz krāsošanas darbiem;</p> <p><u>Izjaukšanas/salikšanas darbi</u>: pilnā apjomā, ievērojot remonta tehnoloģijas;</p> <p><u>Krāsošana</u>: ja iespējama detaļas daļēja krāsošana, zaudējumu apmērā iekļauj daļēju detaļas krāsošanu; ja tas nav iespējams – zaudējumu apmērā iekļauj 100% detaļas krāsošanu.</p>	<p>Zaudējumu apmērā iekļauj remontu (ja tehnoloģiski iespējams) bojājuma vietai vai detaļas maiņu. Ja veic detaļas maiņu, tad zaudējumu apmērā ietver summu, kas veidojas no detaļas cenas atskaitot 50%;</p> <p><u>Izjaukšanas/salikšanas darbi</u>: pilnā apjomā, ievērojot remonta tehnoloģijas;</p> <p><u>Krāsošana</u>: ja iespējama detaļas daļēja krāsošana, zaudējumu apmērā iekļauj daļēju detaļas krāsošanu; ja tas nav iespējams – zaudējumu apmērā iekļauj 50% detaļas krāsošanu.</p>
Lieli bojājumi	<p>Zaudējumu apmērā iekļauj izdevumus par detaļas maiņu, vienlaikus atskaitot no detaļas cenas izdevumus, kas nepieciešami iepriekšējo bojājumu remontam līdz krāsošanas darbiem;</p> <p><u>Izjaukšanas/salikšanas darbi</u>: pilnā apjomā, ievērojot remonta tehnoloģijas;</p> <p><u>Krāsošana</u>: ja iespējama detaļas daļēja krāsošana, zaudējumu apmērā iekļauj daļēju detaļas krāsošanu; ja tas nav iespējams – zaudējumu apmērā iekļauj 100% detaļas krāsošanu.</p>	<p>Zaudējumu apmērā ietver detaļas maiņu, no detaļas cenas atskaitot 50%;</p> <p><u>Izjaukšanas/salikšanas darbi</u>: pilnā apjomā, ievērojot remonta tehnoloģijas;</p> <p><u>Krāsošana</u>: ja iespējama detaļas daļēja krāsošana, zaudējumu apmērā iekļauj daļēju detaļas krāsošanu; ja tas nav iespējams – zaudējumu apmērā iekļauj 100% detaļas krāsošanu.</p>

20. tabulas skaidrojumi:

1. Nelieli bojājumi - remontējamās virsmas remonts ar špaktelēšanu līdz 50% no bojātās detaļas virsmas laukuma.
2. Lieli bojājumi - remontējamās virsmas remonts ar špaktelēšanu virs 50% no bojātās detaļas virsmas laukuma, kā arī caurejoša korozija.
3. Pie detaļas daļējas un 50% krāsošanas aprēķina jāņem vērā papildus noseģšanas darbu un materiālu izmaksas.